

ORDINARI I
SENIORIS ET CAETERORVM DOCTORVM
FACVLTATIS IVRIDICAE LIPSIENSIS
INVITATIO
AD AVDIENDAM SOLENNEM ORATIONEM

QVA
IVRISCONSVLTO SVMME REVERENDO ILLVSTRI
ET MAGNIFICO

IOHANNI GODOFREDO
BAVERO

HEREDITARII DOMINI IN WEBAVIA
L. V. D. REGII IN SVMMO PROVOCATIONVM SENATV
ET ACADEMIAE LIPSIENSIS CONSILIARIO CANONICO
MARTISBURGENSI CVRIAE PROVINCIALIS ASSESSORI
INTER DOCTORES PRIMARIO DECRETALIYM PROFES-
SORI PVBLICO FACVLTATIS IVRIDICAE ORDINARIO
ET ACADEMIAE DECEMVIRO

DIE SECVNDA MARTII QVA OBIT ANNIVERSARIA
PARENTABITVR.

L I P S I A E
EX OFFICINA LANGENHEMIA.

iss. jur. civ.

226,26

ad Antiqu. Lüneburg

VERFAHREN
ZUR
HERSTELLUNG
VON
KUNSTLICHEN
GEMISCHTEN
LÖTLÖTEN
VON
JOHANNIS
GODDORF
B A V E R I A

ui ob recuperatam pacem satis laetus
videri poterat, nisi eum tristes ac lu-
gubres patriae dominorum ac tot vi-
rorum illustrium mortes funestassent,
nobis etiam eripuit superior annus IOHANNEM
GODOFREDVM BAVERVVM, iurisconsultum
meritis excellentem et longiori vita dignissimum. Huius
anniuersariis sacris dum ego illius successor, quem col-
legium suae obseruantiae et pietatis interpretem esse
voluit, aliquid ex iure neque a nostra professione alie-
num, (ita enim mos scholae postulat) praefari stu-
deo, eamque ob causam atras, vt ita dicam, et pullas
rei funerariae leges diligentius perlustro, nescio sane,
vtrum viri, cui plurima me debere fateor, tristis recor-
datio,

datio, an ipsa mortis, quae vel constantissimum turbare possit, cogitatio serua sensus meos ita hebetauerit aut distraxerit, vt in nulla re diu consistant neque se figi patiantur, sed varias, cogitatione incerta, materias velocius peragrent.

Primo quidem hoc ipsum: an liceat lugere mortuos? mecum disputo, cum, si verum fateri velimus, sapiens morte liberorum et amicorum non magis affici et constriuari debeat, quam si in theatro personas, illas etiam quibus maxime fauemus, iugulari et defleri videamus. Nam philosophorum haec et Christianorum praecepta sunt: mortem vitam, nec omnino mortem ullam esse. Quo tempore ex historia iureconsultorum litteraria in mentem veniebat *LVDOVICVS CORTVSIVS*, doctor Patauinus, huic philosophiae addictissimus, vt pote qui adeo sibi persuaserat, laetam rem esse mortem philosopho, vt etiam festiuitates quasdam imperaret, quibus heres inter gaudia ipsum contumularet. Is enim anno *MCCCCXVIII.* laeta ac ioculari pompa elatus est, plane vt in testamento praeceperat. Praeibant in funere citharoedi et tubicines ingenti numero, neque tamen lamentationes funestas, sed hilariora carmina ludentes. Fe-

retrum

retrum impositum humeris duodecim virgintum, quas laeta quaeuis concinere iusserat. Deinde filius heres sequebatur vestibus rubris splendidissimus, cui lacrimae et lamentationes, imposita exheredationis poena, interdictae erant. Ita in aede Sophiae, comitante omni clero, terrae commendatus. Neque meram fabellam putauerim, quae ita vulgo narratur, sed rem maiori ex parte veram, vtpote a multis scriptoribus, imprimis a SCARDONE in Historia Patauina, traditam. Nonne ergo existimabimus, imitari voluisse CORTVSIVM veteres Getas atque Thraces, apud quos funera laeta et quasi festi dies cantu et saltationibus celebrabantur. Attamen haec ipsa iurisconsulti Patauini siue philosophia siue stultitia paulisper in dubitationem adducitur a PANCIROLO, qui ipsum testamentum se vidisse scribit, in quo nihil singulare obuenerit, nisi quod testator centum musicos funus praecedere iusserit, addita causa: in coelum migrantibus laetandum esse. Contra vero diligentissimus scriptor NICOLAUS COMNENVS PAPADOPOLIVS in Historia Gymnasii Patauini libro tertio rem plane, vt caeteri, his verbis tradit: *Extremis tabulis haec a Cortusio imperata traduntur, vt, emortuali die suo, in purpura cultuque*

tuque nitidissimo vxor vidua esset: Vt praecedentibus quinquaginta musicis, tibicinibus, ac citharoedis quindecim, quibus aurei nummi dimidium legauit, funus laetum atque hilare duceretur a coenobitis omnibus, in quorum numero esse vetuit Eremitanos, ne horum pulla vestis laetitiam funeris contristaret; Feretrum subirent duodecim virgines vestibus ornatae versicoloribus, quae suavi voce cantus et carmina pangerent; Hisque dotis praemium constituit. Iussit quoque eodem die parari convivium dapibile, in quo agnati cognatique et amici alhati omnes accumberent. Si haeres contra fecisset, eum bonis mulctauit et exhaeredem dixit. Haec voluntas Cortusii in dubium reuocata fuisse dicitur et, pro variis doctorum opinionibus, damnata receptae, ut leges apud Iasonem, Romanum, Alexandrum, et Tiraquelum; Facto tamen impleta comprobataque est.

Sed facile mittebam CORTUSII nimis affectatam sapientiam, cum vix vlli praecordia adeo dura sint, quin bonorum virorum obitu facile commoueatur, quicquid etiam philosophi dixerint. Igitur hoc neglecto ac sepulto aliam scribendi materiam in Digestis, tanquam penu legum instructissima requirens, forte oculi in vulgatum PAVLI locum incidunt, innumeris quidem variorum

rum

rum interpretum commentariis illustratum, neque tamen ab omnibus fatis intellectum. Ait vero *in L. 44. ff. de religios.* ille quem laudavi iureconsultus:

Cum in diuersis locis sepultum est, uterque quidem locus religiosus non fit, quia una sepultura plura sepulchra efficere non potest: mihi autem videtur illum religiosum esse, ubi quod est principale conditum est, id est caput.

Ad hanc legem interpretes videas ingenium eo potissimum intendere, vt doceant, caput esse primariam corporis partem, de quo sane nemo, nisi qui caput ipse non habet, dubitauerit. Itaque si expeditum sit et concessum, trunco illic capite hic iacente, vtrumque locum religiosum non fore, facile largiar capiti honorem habendum esse. Illud autem potissimum quaerimus, quare, cum maxima esset religio cinerum, singula loca non religiosa sint? Id ex folis legibus decemuiralibus repetendum, in quibus scriptum erat: VNI PLVRA FVNERA NE FACITO. Puto ad haec verba ipsum PAVLVM respexisse, quando obscuro

VIII

obscurius ait: *vna sepultura plura sepulchra efficere non potest.* Itaque interpretes, quando ad quaestionem: Cur, si in pluribus locis quis sepultus sit, ille locus tantum, in quo caput situm, religiosus videatur? non aliud respondent, quam caput esse primariam corporis partem, nullo modo interroganti fati faciunt, quia haec responsio totam quaestionem non exhaurit, sed potissimum ad leges duodecim tabularum recurrendum est. Iam vero et alia res mentem subit. Nescio nimirum, annon ex eadem decemuirali lege, quae vnum hominem pluribus locis terrae commendare vetat, (quod nimis luxuriosum visum) ratio reddi possit, quare diui fratres in *L. 42. ff. de religiof.* rescripserint: cenotaphium locum religiosum non esse. Attamen loci religionem MARCIANVS affirmat in *L. 6. §. vlt. ff. de rer. diuis.* Nempe in hac re nulla dissensio, aut si fuerit, eam conciliare studebo. Nempe si hominis in naufragio peremti, cuius nullum corporis membrum superesset, sepulchrum honorarium fieret, dubium non est, quin ille locus religiosus videretur. Ait enim SERVIVS ad Virgilium: *Tantum valebat inanis, quantum plena sepultura, quae circa absentium cadauera eorumque, qui in peregrina regione obiissent, corpora, quibusdam*

busdam solemnibus sacris fiebat. Contra vero, si hominis iam sepulti alio in loco monumentum honoris causa erigatur, recte diui fratres rescripserunt, tale cenotaphium religiosum non esse, quia vni homini plura funera fieri decemviri vetuerunt, quod haud dubie ex ipsis rescripti verbis clarius apparituum erat, nisi illa intercidissent. Haec omnia facile poteram adductis scriptorum variis auctoritatibus ampliare, nisi vanam ac taediosam futilitatem admodum odissem eorum, qui manifesto furto suam operam eo potissimum impendunt, vt res tralatitias de charta fusius transcribant in papyrum, et res centies appositas recoquant. Ita tamen sciens non fallo, quamobrem nunc quoque, causa legis breuiter indicata, ad alia properans, denuo in manus sumo Pandectarum corpus atque memor, quondam in *Lege 14. §. 4. ff. de religios.* me dubium haesisse, hanc protinus euoluo atque *VLPIANVM* ita scripsisse inuenio:

Idemque, et si quid ad corpus custodiendum vel etiam commendandum factum sit.

Corpus commendare, quidnam sit? in ambiguo pendet. Qui ad verum proxime collineant, hoc commendare

B

corpus,

corpus, non esse illud perhibent, quam id in certum locum deferre, usque dum iustum funus fiat. Alios hoc verbum ad orationem funebrem referre videas, quod parum probabile, quia in parentatione non corpus, sed homo, cuius corpus fuit, laudatur et commendatur, C V I A C I V S tandem in Obseruationibus mavult *commendandum* legere. Nam commendare et vngere pollinctorum munus fuisse. Nescio autem quare aliquid innouare aut litteram expungere opus sit, cum commendare idem plane videatur, quod deponere, vnde mihi corpus commendare, nihil aliud est, quam sepelire seu inferre. Est enim verborum suorum optimus interpretes ipse V L P I A N V S, qui in L. 186 ff. de verbor. signif. quid sibi velit, satis explicat, quando dicit: *Commendare nihil aliud est, quam Deponere*, quo sensu et L A C T A N T I V S vtitur in carmine de Phoenice versu 93.

Tunc inter varios animam COMMENDAT odores,

DEPOSITI tanti nec timet illa fidem.

Animam commendat, hoc est deponit. In sepulchralibus monumentis nonne quam saepissime obuenit: *DEPOSITVM HIC*. Cum itaque commendare, vt idem ille

ille VLP IANVS ait, fit deponere, facile intelligitur: commendare corpus non aliud videri, quam inferre sepulchro, quod proprie dicebatur *deponere*. Quam verbi potestatem, cum non caperent PHAEDRI interpretes in sequenti fabula:

*Calumniator ab oue quum peteret canis,
 Quem COMMENDASSE panem se contenderet,
 Lupus citatus testis: non unum modo
 Deberi dixit, verum affirmavit decem.
 Ouis damnata falso testimonio,
 Quod non debebat soluit,*

verbum commendasse in *commodasse* perperam conuertunt, vt ipse BURMANNVS fecit, cum tamen non commodati, sed depositi contractum PHAEDRVS innuat. Absurdissima emendatio! Quomodo enim possim alicui panem commodare, rem fungibilem? aut quale inde commodum redundare in ouem, cum eadem species, in hoc commodati contractu, restituenda veniat.

Iam cum paginas, quas ad minimum debeo, nondum completas videam, neque tamen in tanta, cui expositus sum, negotiorum distractione vni rei fati inhaerere, nec figere

animum in re certa possim, vltiorem scribendi materiam quaerenti, nescio quam? eoque consilio liberius in trifiori sepulchrorum materia vaganti, forte fortuna in manus venit *Lex 6. ff. de condit. institut.* in qua **VLP IANVS**:

Si quis ita institutus est: SI MONUMENTVM POST MORTEM TESTATORIS IN TRIDVO PROXIMO MORTIS EIVS FECISSET, cum monumentum in triduo perfici non possit, conditionem euanescere, quasi impossibilem.

Quid? nonne in triduo monumentum perfici possit? Immo lege Atheniensium, cuius **CICERO** in secundo de Legibus libro capite XXVI. meminit, cautum erat: *ne quis sepulchrum faceret operosius, quam quod decem homines effecerint triduo.* Cum itaque monumentum in triduo perfici posset, apud Athenienses etiam deberet, altius mihi videbatur repetenda ratio, quare **VLP IANVS** id fieri posse, negaret et hanc conditionem quasi impossibilem diceret? Primo quidem pristinum deorum cultum et mores Quiritium meditabamur, qui corpus demum nono die

die

die solebant monumento inferre, quo sacrum nouemdia-
 le peragebatur, vt SERVIVS ad Virgilium notauit.
 Nempe dies septem corpus domi asseruabatur, octauo
 die funus procedebat et rogos incendebatur, nono sepe-
 liebatur. Consideranti ergo haec primum mihi in men-
 tem veniebat, intra triduum sepelire, nefarium facinus
 fuisse atque ob eam causam bonis moribus, imo pietati,
 contrariam VLP I A N O visam fuisse commemoratam con-
 ditionem: *Si monumentum post mortem testatoris in tri-
 duo proximo mortis eius fecisset.* Credebam igitur, totam
 illam rem veterem deorum cultum redolere, parumque
 aberat, quin laudatam VLP I A N I legem inter paganizan-
 tes referrem, de quibus KESTNER Rinteliensis profes-
 sor libellum academicum scripsit. Facile autem, si,
 vt mihi videbatur, iuri sacro contraria conditio fuisset,
 ratio reddi poterat, quare illa quasi impossibilis euanesce-
 re debeat. Attamen re accuratius perpensa, quam con-
 ceperam, me nullo modo pudet sententiam mutare. Pri-
 mo enim monumentum facere, non est sepelire; deinde,
 si iuri sacro et bonis moribus aduersaretur haec conditio,
 non QV A S I impossibilem dixisset VLP I A N V S, sed pla-
 ne impossibilem. *L. 15 ff. de condit. instit.* Neque iusto-

XIIII

rum solennitas et sacer mos hoc exigere, vt, quo die quis sepeliretur eodem et monumentum heres perficeret. *L. vlt. ff. de mort. infer.* Nam recte reliquae hominis etiam in momentum coeptum inferuntur, neque aliquid impedit, quo minus id postea perficiatur. Si itaque haec vera non est, quam initio imaginabar, ratio, quare conditio, qua quis intra triduum monumentum facere iussus est, quasi impossibilis euanescat, quam tandem huius rei causam proferemus? Non aliam fane, nisi quod conditiones difficiles impossibilibus annumerandas iurisconsulti veteres existimauerunt, quod quidem *VLP*IANVS satis innuit, cum non impossibilem hanc conditionem dicit, sed *QVASI* impossibilem. Memorabilis ergo haec lex et potissimum notanda pragmaticis, qui negant difficiles conditiones easque potestatiuas pro non adiectis impossibilibusque haberi, cui sententiae suae in *L. 4. §. 1. ff. de statu lib.* praesidium quaerunt, quae tamen lex, quod volunt, non exacte probat. Contra nos ex illo *VLP*IANI dicto in *L. 6. ff. de condit. institut.* difficiles conditiones, quoniam proxime ad impossibiles accedunt, non adiectas putabimus. Quae cum ita sint, heredem ita institutum: si orationem dominicam obolo inscripserit, non

non

non dubitamus hereditatem non impleta conditione nacturum esse, etiamsi hoc, quod iniunctum erat, fieri posse, artifices facto ostenderint, qui etiam HOMERI carmina nuci incluserunt. Quoniam tamen, si non omnibus, tamen plerisque hominibus, impossibilis est huiusmodi conditio, dicamus eam aliasque huius generis in legatis et hereditatibus pro non adiectis haberi.

Iam vero manum de legum difficiliorum tabulis eo lubentius subtrahimus, quo magis grauatim in tanta animi dissipatione, qua disturbabamur, admouimus. Cogebamur tamen nostris moribus et consuetudini scholasticae, quae argumentum eruditum in omni prolusione exigit, satisfacere. Nam sine hac in IOHANNIS GODFREDI BAVERI commemoratione ac laude toti versari maluissemus, quem, quoniam vix aliud illustrius assiduitatis et honestatis exemplum, quotidie cogitamus. Sed huius venerationis nostrae et pietatis documenta luculentiora edet publica parentatio, quam die secunda Martii, qua ille mortuus est anno superiori, successor
in

XVI

in officio ipse Ordinarius CAROLVS FERDINANDVS
HOMMEL in auditorio Petrino hora IX. peraget.
Rogamus igitur, quoniam orator ille noster hoc tempore
Academiam ipse moderatur, EXRECTOREM MA-
GNIFICVM, deinde etiam ILLVSTRISSIMOS CO-
MITES ET VTRIVSQVE VNIVERSITATIS PRO-
CERES ATQVE CIVES, vt illo die, qui Veneris
est, nobiscum vale vltimum defuncto dicant, ne, quem
vivum amare ac venerari professi sunt, mortuum desti-
tuisse videantur.

226, 26